

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.Z/G/139490

Unitatile de invatare 3 si 4 a suportului de curs:

DIPLOMAȚIA PUBLICĂ ȘI MINORITĂȚILE ETNICE ȘI NAȚIONALE

CUPRINS

- ASPECTE TEORETICE PRIVIND DEFINIREA TERMENULUI DE MINORITATE ETNICĂ ȘI NAȚIONALĂ
- MINORITĂȚILE NAȚIONALE ȘI ETNICE ÎN RELAȚIILE INTERNAȚIONALE – ANALIZĂ TEORETICĂ ȘI CONCEPTUALĂ
- ASPECTE DE DIPLOMAȚIE PUBLICĂ PE PROBLEMATICA MINORITĂȚILOR ÎN CADRUL ORGANIZAȚIILOR INTERNAȚIONALE (ONU, UE, NATO, OSCE)
- PREVENIREA CONFLICTELOR ȘI DREPTURILE MINORITĂȚILOR
- MANAGEMENTUL CONFLICTELOR INTERETNICE ȘI DIPLOMAȚIA PUBLICĂ
- STUDII DE CAZ PRIVIND MINORITĂȚILE ETNICE IMPLICATE ÎN CONFLICTELE INTERNAȚIONALE (BOSNIA-HERȚEGOVINA, KOSOVO, TRANSNISTRIA, CECENIA)
- STUDIU DE CAZ: MINORITĂȚILE ETNICE DIN ROMÂNIA ȘI ASPECTE DE DIPLOMAȚIE PUBLICĂ?

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

ASPECTE DE DIPLOMAȚIE PUBLICĂ PE PROBLEMATICA MINORITĂȚILOR ÎN CADRUL ORGANIZAȚIILOR INTERNAȚIONALE (ONU, UE, NATO, OSCE)

Scopul și tematica generală a cursului

Cuvinte cheie: diplomație publică, organizații internaționale, ONU, UE, NATO, OSCE

Intrăm într-o nouă lume în care cunoașterea, cultura și comunicațiile sunt cheia, nu numai progresului tehnologic și de prosperității economice, ci și coeziunii sociale și dezvoltării durabile. În lumea informației supusă intensului proces de globalizare, diplomația se metamorfozează iar activitățile diplomaților se schimbă. Afacerile externe nu mai sunt un atribut exclusiv al guvernelor, interesele și principiile de diplomație externă fiind promovate prin diverse metode.

Asistăm la o schimbare fundamentală în modul în care națiunile gestionează relațiile lor internaționale. Interesele naționale sunt promovate peste hotare prin evenimente și acțiuni care merg dincolo de diplomația clasică, de comunicate, demersuri și aide-memories. Ministerele de Externe trebuie să elaboreze acum mai degrabă programe de repliere și coaliții complexe care implică publicul larg și care vizează în mod direct probleme specifice, decât pur și simplu îndemnând guverne

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

sau organizații internaționale să acționeze. După 11 septembrie 2001, diplomația publică a devenit "copilul vitreg al diplomației", care își cere locul său de drept în centrul relațiilor diplomatice¹.

În lumea puterii tradiționale, ceea ce conta în politică era, îndeobște, a cui putere militară sau economică va câștiga. În lumea informației de azi este important a cui poveste merge mai departe. În politica mondială, reputația a contat dintotdeauna. Credibilitatea însă a devenit capitală datorită unui „paradox al abundenței”: când informația abundă, resursa deficitară devine centrul atenției. În noile condiții, o strategie „soft sell” (de vânzare ne-agresivă) poate, azi, mai mult ca oricând, să se dovedească mai eficientă decât o strategie „hard sell” (de vânzare agresivă).

În spijinul acestei "vânzări" de imagine vine diplomația publică, un palier al diplomației care își propune să lucreze cu indivizi și cu organizații internaționale pentru a promova interesele, valorile și țelurile unui stat. Globalizarea reușește, printre altele, să înlăture monopolul pe care statul îl are în politica externă. Azi când democrațiile predomină, dialogul devine un element cheie al comunicării interstatale iar când acest dialog are loc în timp util, datorită progreselor tehnologice, rapiditatea cu care se diseminează informațiile este uimitoare.

Diplomația publică se referă la aspectele și legăturile internaționale care se manifestă în afara interacțiunii dintre structurile oficiale ale statului. Diplomația publică se axează pe căile prin care un stat(sau o organizație) comunică cu cetățenii altor state în vederea formării unei imagini pozitive care să contribuie la îndeplinirea idealurilor și intereselor naționale.

Încercările de definire ale acestui concept au venit în special din literatura americană și anglo-saxonă pentru că aceste spații au reprezentat locul de naștere al acestui concept. Astfel, Departamentul de Stat American, definește diplomația publică

¹ David Hoffman, "Beyond Public Diplomacy," Foreign Affairs 81/2 (March/April 2002): 84,p.23.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

în legătură cu programele de finanțate de guvernul american menite să informeze și să influențeze opinia publică din străinătate.

Hans Tuch, fostul director al Agenției americane de informații, definește diplomația publică ca un proces de comunicare a guvernelor unei țări cu publicul străin, în încercarea de a-i explica acestuia ideile și idealurile națiunii respective, instituțiile și cultura acesteia cât și interesele naționale și politicile actuale².

Diplomatul John Brown consideră că diplomația publică este un proces ce implică trei roluri principale: diseminarea informației, educație și schimburi culturale³.

Istoria acestor practici este veche, elemente de diplomație publică fiind identificabile și în acțiunile desfășurate de către diverși oficiali ai Imperiului Roman. Ideea existat de mult timp și parte din conceptele diplomației publice s-au regăsit și în documentele administrației americane. Unul din acestea a fost adoptat de către Congresul American în 1948 și poartă numele de *Actul american în domeniul informațional și al schimbului educațional, drept bază legislativă pentru politica externă americană*⁴. Conceptul de diplomație publică a apărut în literatura de specialitate în jurul anilor 1960 și a fost pentru prima dată folosit de Edmund Gullion pentru a descrie influența pe care atitudinile publice le au în formarea și punerea în practică a politicilor externe.

De atunci diplomația publică americană a trecut prin mai multe faze. Tragicul eveniment din 11 septembrie 2001 a dus la o regândire a principiilor fundamentale ale acesteia. De atunci se încurajează ca activitățile diplomatice să fie însoțite de un

² Ion Gugeac, Sergiu Porcescu, "Diplomația publică-componentă indispensabilă a discursului extern în condițiile globalizării" în *Akadeos*, nr.1/martie 2010, p.1.

³ *Ibidem*.

⁴ *Ibidem*, p.3.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

proces de comunicare atât pe dimensiune internă cât și pe cea externă prin folosirea de campanii informaționale menite să contribuie la realizarea priorităților de politică externă.

Diplomația publică trece dincolo de diplomația tradițională și se axează pe acele acțiuni care pot duce la modificarea modului în care un anumit stat este perceput de lume. Imaginea pe care acesta și-o formează este deosebit de importantă mai ales în situația în care a doua față a puterii, puterea soft, face din ce în ce mai mult parte din politicile naționale. Diplomația publică include susținerea pe care guvernele o acordă în domeniul cultural, educațional și informațional, favorizând schimburile dintre cetățeni.

Specialiștii care s-au mai aplecat asupra acestui subiect consideră că pentru a vorbi de diplomație publică trebuie să existe trei condiții esențiale: (1) existența regimurilor democratice(2) formarea unor cadre multilaterale de comunicare între actorii statali și nu în ultimul rând, (3)instaurarea erei tehnologiei informaționale în care informația circulă cu o rapiditate uimitoare⁵.

Christopher Ross Pillars consideră că diplomația publică se bazează pe șapte piloni extrem de importanți. Aceste șapte principii sunt următoarele:

1. Asigurarea înțelegerii de către auditoriul extern a politicii în forma în care aceasta este în realitate, și nu precum spun sau gândesc alții¹².
2. Necesitatea explicării politicii, demonstrând raționalitatea și justificarea valorile sale fundamentale.
3. Înaintarea unor apeluri consecvente, veridice și convingătoare în adresa comunității internaționale.
4. Abilitatea de a adapta apelurile la auditoriul țintă, ale căror elemente constitutive sunt studiate în permanență.

⁵ *Ibidem*,p.2.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

5. Desfășurarea activităților nu numai pe segmentele țintă înguste, dar și prin intermediul mijloacelor mass-media scrise și electronice, orientate spre masele largi.
6. Cooperarea cu diverși parteneri pentru a cuprinde noi reprezentanți din partea publicului-țintă.
7. Comunicarea internațională activă și programe de schimb.⁶

Flexibilitatea crescută a organizațiilor non-guvernamentale în utilizarea rețelelor de comunicare a dat naștere la ceea ce unii numesc „noua diplomație publică”. Aceasta nu se mai limitează la simplul schimb de mesaje, la campanii de promovare sau chiar la stabilirea de contacte directe între guvern și un public străin, în scopuri de politică externă. Noua diplomație publică urmărește, în plus, dezvoltarea de relații cu actori ai societății civile din alte țări și facilitarea de rețele între facțiuni non-guvernamentale din țară și de peste hotare.

Evoluția diplomației publice de la comunicarea unidirecțională la dialogul bidirecțional tratează publicul ca pe un coproducător de semnificație și comunicare⁷.

Într-o eră globală a informației, mai mult ca oricând, puterea va include, pe lângă dimensiunile hard, ale coerciției și recompensei, și o dimensiune soft, diplomatică, de atractivitate. Combinarea eficientă a acestor dimensiuni se cheamă „smart-power” („putere inteligentă”), sau „soft-power”⁸.

⁶ Christopher Ross Pillars of public diplomacy: grappling with international public opinion (Perspectives), Harvard International Review, 2003, <http://www.harvardir.org/articles/1117/1/>.

⁷ Jan Melissen, *The new diplomacy*, Palgrave MacMillan, 2005, p.129.

⁸ Joseph Nye, *Viitorul Puterii*, Iași, Polirom, 2012, p.230.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

Diplomația publică este un instrument important din arsenalul puterii inteligente, dar diplomația publică inteligentă presupune să înțelegi importanța credibilității, a simțului autocritic și a rolului societății civile în generarea puterii diplomatice, necoercitive. Dacă degenerază în propagandă, diplomația publică nu numai că nu va reuși să convingă, dar va submina, probabil, puterea diplomatică. Ea trebuie, dimpotrivă, să rămână un proces bidirecțional, deoarece puterea diplomatică se bazează, în primul și în primul rând, pe capacitatea de a înțelege mintea celorlalți.

Diplomația publică este din ce în ce mai utilizată și de statele europene. Ministrul de externe german chiar afirmând: *in Europe public diplomacy is viewed as the number one priority over the whole spectrum of issues*⁹.

Diplomația publică devine eficientă și operativă într-un sistem de state care nu este ierahic și nici statocentric. Ea are de cele mai multe ori o singură direcție și își canalizează eforturile pentru îndeplinirea intereselor politicii externe. Specialiștii care s-au aplecat asupra acestui subiect consideră că acțiunile pe care diplomația publică le întreprinde nu sunt de cele mai multe ori foarte uniforme, dar cu toate acestea ea contribuie, fără îndoială la construirea încrederii și credibilității lucrând pe termen lung.

În condițiile metamorfozării conceptului de diplomație tradițională activitatea diplomatului se schimbă, el dobândind noi activități, "task-uri" care trebuie să le ducă la îndeplinire. Diplomația publică nu mai este misiunea exclusivă a diplomaților de carieră. Ea poate fi realizată și de o serie de oameni de elită, fie din cadrul structurilor agențiilor guvernamentale fie din cadrul societății civile sau organizațiilor non guvernamentale. Rolul diplomatului este redefinit. El devine un facilitator în crearea și managementul relațiilor de încredere care se formează.

⁹ Jan Melissen, *op.cit.*, p.11.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

Teoria și practica diplomației publice au fost dominate de experiențele americane, canadiene și britanice. Diplomația publică occidentală a vizat în primul rând regiunile de conflict, sistemele închise și cu deficiențe semnificative de informare din spatele liniilor inamice. Evoluția și practica diplomației publice au fost formate și contextualizate semnificativ de Războiul Rece și contextual politic din țările central și est-europene. Oamenii de știință și practicienii din domeniul diplomației publice sunt prudenți în ceea ce privește atribuirea meritelor cu privire succesul obținut odată cu căderea comunismului, însă este cert faptul că diplomația publică Vestică și Americană au reușit să influențeze într-o anumită măsură prin radiodifuziuni, programe de schimb cultural și educațional, precum și alte instrumente de diplomație publică¹⁰.

Uniunea Europeană

Uniunea Europeană este o structură care pare a fi perfect adaptată la activitățile internaționale ce necesită mijloace diplomatice. Acest lucru se datorează naturii sale post-moderniste, care o „forțează să fundamenteze orice politică pe negocieri transnaționale și pe obținerea consensului prin regulamente și proceduri instituționale, pe un amestec de instrumente publice europene și convenționale și mai presus de toate, pe compatibilitate puternică cu valorile și atitudinile din rândul publicului și elitelor europene”¹¹.

În 2007, cu ocazia aniversării a 50 de ani a UE, într-una din broșurile Comisiei Europene, diplomația publică era definită ca ocupându-se cu influențarea atitudinii publice. Diplomația publică încearcă să promoveze interesele UE prin înțelegere, informare și influențare. Aceasta presupune explicarea în mod clar a obiectivelor, politicilor și activităților Uniunii

¹⁰ Snow, Nancy, Taylor, Philip, *Routledge Handbook of Public Diplomacy*, Routledge, New York, 2009, p.292.

¹¹ Michalski, A. *The EU as a Soft Power: the Force of Persuasion, [in:] The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations*, ed. J. Melissen, Palgrave MacMillan, London, 2007, p.125.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

și promovarea înțelegerii acestor obiective prin dialog cu cetățenii individuali, grupuri, instituții și mass-media¹². Diplomația publică a Uniunii Europene este complicată datorită faptului că tipul de actor care UE își dorește să devină pe scena internațională este încă imprecis, aceasta fiind un proiect în desfășurare, lipsit de finalitate. Atunci când analizăm diplomația publică a UE trebuie să ținem cont că aceasta a fost orientată în primul rând spre interior, planul de acțiune al Comisiei surprinzând această dimensiune prin obiectivele de îmbunătățire a comunicării privind Europa, de stabilire a unei relații și a unui dialog cu cetățenii europeni. În cazul Uniunii aspectele interne de diplomație publică sunt o parte importantă a construcției identității europene reprezentată în plan extern. Astfel, distincția dintre aspectele interne și externe de diplomație publică este destul de greu de menținut¹³.

Odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, diplomația publică a UE nu mai este condusă doar de Secretariatul Consiliului și Comisie, dar și de Serviciul European de Acțiune Externă. Acest Serviciu trebuie să facă legătura și să unească comunicarea strategică, diplomația publică și misiunile părților interesate, cu intenția de a crea o cultură de comunicare globală care să se extindă dincolo de instituțiile UE implicate în acțiunile externe¹⁴. Uniunea Europeană folosește instrumentele de diplomație publică atât în ceea ce privește acțiunile externe, dar și în rezolvarea unor aspecte interne ce țin de statele membre.

Încă din secolul XIX, când s-au format statele națiune, problemele legate de minoritățile etnice au început să crească. Membrii grupurilor minoritare sunt tratați diferit, în funcție de țara în care se află. Dacă în anumite țări aceștia reușesc să

¹² Comisia Europeană, *A glance at EU public diplomacy at work, The EU's 50th anniversary celebrations around the world* (Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2007), p.13.

¹³ Duke, Simon, *The European External Action Service and Public Diplomacy*, Discussion Papers in Diplomacy, nr 127, Netherlands Institute of International Relations Clingendael, Haga, 2013, p.2-3.

¹⁴ *Ibidem*, p. 10.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

obțină anumite drepturi, în altele aceștia pot fi subiectul discriminării. În ceea ce privește UE, țările din Europa Centrală și de Est reprezintă o situație aparte. Diplomația publică și culturală occidentală este adesea înrădăcinată în trecutul imperial și colonial al acestor țări, deoarece ambele concepte au fost semnificative în exercitarea de influență după decolonizare. Chiar dacă țările din Europa Centrală nu au avut colonii, acestea sunt subiectul multor tratate și pacte europene dintr-o perioadă istorică destul de tulbură, iar granițele multor țări din această zonă nu respectă întrutotul granițele etnice și lingvistice ale unei națiuni. Aproximativ trei milioane de maghiari sunt împărțiți în șapte țări din jurul Ungariei, în timp ce jumătate de milion de polonezi trăiesc în Belarus, 150000 în Ucraina și 240000 în Lituania. Aceste persoane au locuit în aceste teritorii vreme de câteva decenii și nu reprezintă minorități migratoare¹⁵.

Odată cu căderea comunismului, țările din Europa de Est au suferit schimbări economice și politice radicale. Tranziția de la planificarea centralizată la economia de piață, de la sistemul autoritar la cel democratic a presupus provocări imense pentru aceste țări. Tranziția a implicat o transformare sistematică a identității și imaginii, iar diplomația publică a jucat un rol semnificativ în acest proces. The Routledge Handbook of Public Diplomacy prezintă o serie de funcții ale diplomației publice în țările în curs de tranziție. Printre acestea amintim:

- De a distanța țara de vechiul sistem economic și politic, existent înainte de tranziție. Diplomația publică și brandingul de țară au fost instrumentele principale folosite în distanțarea acestor țări de comunism și conotațiile negative atribuite Europei de Est;
- De a poziționa țara ca un „candidat” de încredere și eligibil pentru comunitatea internațională. Scopul este de a înfățișa țara ca un partener credibil și de încredere în relațiile internaționale;

¹⁵ Snow, Nancy, Taylor, Philip, *op. cit.*, p. 293-294.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

- De a schimba stereotipurile negative sau false asociate cu aceste țări și de a consolida stereotipuri pozitive;
- De a facilita (re) definirea și (re)construirea identităților naționale, aflate în schimbare pe perioada tranziției¹⁶.

Odată cu căderea comunismului, obiectivul central de politică externă al țărilor din centrul Europei a fost aderarea la Uniunea Europeană și NATO. Diplomația publică a fost unul din instrumentele folosite pentru a asigura mai mult sprijin din partea cetățenilor europeni, dar și pentru a combate stereotipurile negative și prejudecățile cu care au fost asociate aceste țări. Cooperarea dintre țările din Europa Centrală și Est și Uniune este un bun exemplu de diplomație publică simetrică, care vizează crearea unei înțelegeri reciproce, bazată pe dialog. În diplomația publică simetrică, fiecare are șanse egale de a influența rezultatele, care sunt reciproc avantajoase, iar fiecare parte este dispusă să își modifice comportamentul, pozițiile și politice în mod corespunzător¹⁷. După aderarea acestor țări la NATO și UE, aceste țări au căutat să-și găsească locul și rolul în cadrul Uniunii, formulând noi direcții și priorități în ceea ce privește politica externă. Parteneriatul și cooperarea au fost conceptele principale ce au dominat politica externă și strategiile de diplomație publică. În 2005, Ministrul de Externe Estonian definea noua viziune ca fiind „realizarea și asigurarea democrației, a stabilității, securității și prosperității în Europa și în alte părți ale lumii”¹⁸. De asemenea, conferințele și congresele internaționale reprezintă în continuare instrumente importante de diplomație publică.

¹⁶ *Ibidem* p. 294-295.

¹⁷ *Ibidem*, p. 306.

¹⁸ *Ibidem*, p.307.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

OSCE – Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa

OSCE este o organizație regională de securitate, care cuprinde 57 de state de pe teritoriul a trei continente: America de Nord, Europa și Asia. OSCE are o abordare cuprinzătoare a securității, integrând aspecte politico-militare, economice, de mediu, precum și umanitare. Organizația abordează o gamă largă de preocupări legate de securitate, incluzând controlul armelor, măsuri de consolidare a încrederii și securității, drepturile omului, minorități naționale, democratizare, de combatere a terorismului și activități economice și de mediu. Toate cele 57 de state membre se bucură de statutul de egalitate, iar deciziile sunt luate prin consens din punct de vedere politic. În ceea ce privește problematica minorităților, OSCE instituția cheie este reprezentată prin Înalțul Comisar pentru Minorități Naționale. Aproape toate statele participante la OSCE au unul sau mai multe grupuri minoritare pe teritoriul lor. În toate aceste state, respectarea drepturilor minorităților și promovarea unei societăți multiculturale integrate nu numai că este de dorit în sine, ci și ajută la menținerea stabilității și păcii în interiorul și relațiile dintre state¹⁹.

Potrivit mandatului său, Înalțul Comisar pentru Minorități Naționale trebuie să ia măsuri imediate și să furnizeze avertizări timpurii în probleme legate de minoritățile naționale, care nu au atins încă un nivel periculos, dar care au potențialul de a se dezvolta într-un conflict care ar putea afecta stabilitatea și relațiile dintre statele membre. Înalțul Comisar are un mandat dublu:

- De a limita și „dezescaladare” a tensiunilor;

¹⁹ UN Human Rights, *High Commissioner on National Minorities of The OSCE*, <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuideMinorities9en.pdf> accesat în Decembrie 2014, p. 2.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

- De a avertiza OSCE de fiecare dată când tensiunile amenință să ajungă la nivel care depășește resursele avute la dispoziția sa.

Astfel, Înalțul Comisar este în primul rând un instrument de prevenire și avertizare timpurie cu privire la conflicte, fără să fie conceput ca un instrument de protecție a drepturilor omului sau a minorităților. Cele mai importante principii ale acestuia sunt confidențialitatea și imparțialitatea. Ambele principii sunt menite să ajute la crearea și consolidarea încrederii între părți și Înalțul Comisar.

Pentru a-și duce la îndeplinire sarcinile sale, Înalțul Comisar dispune de instrumente diverse precum: colectarea și primirea de informații, vizite în țările membre, implicarea experților, raportare și avertismente timpurii. Informațiile pot fi obținute atât de la guvernele țărilor în care minoritățile se află, de la organizații, ONG-uri și membrii direcți ai minorităților afectate, cât și din orice alte surse, cum ar fi mass-media. De asemenea, Înalțul Comisar nu are nevoie de permisiune pentru a vizita statele membre, iar aceste vizite permit membrilor minorităților acces la o organizație specializată pe problema minorităților. În cazul în care există riscul izbucnirii unui posibil conflict, Înalțul Comisar poate să emite un avertisment timpuriu.

Mandatul presupune și anumite limitări. De exemplu, limitarea mandatului doar la situațiile care ar putea afecta securitatea între națiuni conduce la situația în care anumite probleme legate de minoritățile din interiorul unui stat nu pot fi abordate. Minoritățile fără națiune nu sunt acoperite de mandate, astfel că problemele unor minorități precum cea a romilor sunt imposibil de abordat, aceștia trăind în mai multe state și neavând o „patrie”. Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului din Varșovia se ocupă de problemele legate de romi și sinti. De asemenea, Înalțul Comisar nu are permisiunea de a aborda conflicte minoritare care includ acte de violență organizate. Situații precum cea din Corsica, Țara

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

Bascilor sau Irlanda de Nord nu pot fi abordate, la fel ca și problema kurdă. În situațiile care au trecut deja de etapa de avertisment timpuriu sau care sunt tratate în Consiliul Permanent, Înalțul Comisar poate lua măsuri doar cu aprobarea Consiliului²⁰.

NATO

Organizația Tratatului Atlanticului de Nord reprezintă pentru multe state din Europa și pentru continentul Nord American un bastion militar, un exemplu al principiului securității colective în care securitatea unui stat membru este vegheata de toți ceilalți membrii. Metamofoză pe care organizația a suferit-o imediat după prăbușirea vechiului dușman communist a adus în discuții concepte strategice ce au ca obiectiv asigurarea păcii și securității internaționale.

Referitor la diplomația publică, NATO nu este responsabilă pentru modul în care statele membre aleg să întrețină comunicarea publică cu cetățenii lor. Aceasta responsabilitate cade pe umerii departamentelor de diplomatie publică din ministerele de afaceri militare ale fiecărui stat membru. Ceea ce oferă NATO sunt informații suplimentare legate de activitățile pe care fiecare stat membru al NATO le desfășoară în cadrul organizației dar și alte informații legate de obiectivele alianței. Departamentul de Diplomatie Publică este responsabil cu informarea publicului larg legat de activitățile și politicile pe care organizația le promovează. Instrumentele prin care se realizează diplomația publică la nivelul NATO sunt: site-ul organizației, publicații, seminarii și conferințe. Potrivit Manualului NATO, mass media reprezintă unul din cele mai importante instrumente pe care Alianța le are la dispoziție. Prin intermediul mass-media și a internetului, alianța transmite cele mai

²⁰ HumanRights.ch, <http://www.humanrights.ch/en/standards/europe/osce/high-commissioner/> accesat în Decembrie 2014

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

importante informații despre alianță, evenimentele majore care au loc în cadrul organizației, interviuri cu liderii importanți ai organizației și alte aspecte ce sunt de importanță pentru cetățeanul din statele membre ale Alianței dar și pentru cei din celelalte state. Un alt element important de diplomatie publică pe care Alianța se bazează este diseminarea de materiale informative în diferite limbi, materiale în cadrul cărora sunt prezentate structurile organizației, obiectivele ei dar și elemente legate de procesul decizional din cadrul organizației. Prin intermediul bibliotecii pe care o deține, a Comitetului de Diplomatie Publică, Oficiilor de Informații Regionale (Moscow, Reijakvik) și a Centrelor de Documentare NATO reușește să se apropie mai mult de cetățenii pe care îi servește.

În ceea ce privește aspectele legate de problematica minorităților, divizia de Diplomatie Publică a organizației nu desfășoară programe și proiecte destinate în mod exclusiv minorităților. Ceea ce face organizația pentru minorități este mai degrabă încadrat în registrul hard al puterii. Operațiunile pe care organizația le desfășoară în diverse teatre de luptă au întotdeauna în vedere asigurarea protecției minorităților fie ele entice sau naționale. Un exemplu mai puțin pozitiv în acest sens este operațiunea NATO din Kosovo. Human Rights Watch apreciază că operațiunea NATO din Kosovo a fost un eșec din perspectiva protecției și promovării drepturilor și libertăților minorităților din acea zonă²¹. În cazul acestui conflict se apreciază că minoritatea sârbă și cea romă au fost neglijate.

ONU

Organizația Națiunilor Unite este de departe organizația cu cea mai mare legitimitate la nivel mondial. Ideea păcii și securității pe care o promovează nu ar putea fi completă fără o abordare a drepturilor și libertăților minorităților entice și

²¹Human Rights Watch, disponibil la <http://www.hrw.org/news/2004/07/26/kosovo-failure-nato-un-protect-minorities>, accesat în decembrie 2014.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

naționale. Din această perspectivă, ONU a dezvoltat de-a lungul timpului mai multe documente ce au ca subiect principal problematica minorităților. De vegherea respectării drepturilor minorităților se ocupă, în cadrul ONU, Oficiul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului. Documentul principal în jurul cărora se formează și se consolidează aspectele ce țin de minorități este *Declarația Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor care aparțin minorităților etnice, religioase și lingvistice* adoptat în anul 1992. Documentul stabilește standardele esențiale și ofera statelor membre îndrumare în formularea și promovarea documentelor legislative ce privesc respectarea drepturilor minorităților. Pe lângă această declarație, ONU a mai formulat pe parcursul timpului și un *Ghid al Minorităților* care tratează pe larg aspectele legate ce țin de subiectul minorităților.

Diplomația publică la nivelul ONU în chestiunea minorităților se realizează prin intermediul site-ului Oficiului Înaltului Reprezentant pentru Drepturile Omului care pune la dispoziția fiecăruia dintre noi documentele cele mai importante și alte broșuri și manuale utile în aceasta problemă. La acestea se mai adaugă și diversele evenimente pe care le sponsorizează sau le organizează care susțin și încurajează promovarea drepturilor minorităților. La fel ca în cazul NATO, prin intermediul operațiunilor pe care le desfășoară în diferite zone conflictuale, ONU are întotdeauna în vedere respectarea și protejarea minorităților etnice naționale sau lingvistice.

Rezumat

Globalizarea reușește, printre altele, să înlăture monopolul pe care statul îl are în politica externă. Azi când democrațiile predomină, dialogul devine un element cheie al comunicării inclusiv în cadrul organizațiilor internaționale ca Uniunea Europeană, Organizația Națiunilor Unite, Organizația Tratatului Atlanticului de Nord și OSCE.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

Europa
2020

POSDRU/156/1.2/G/139490

Diplomația publică, palier al diplomației își propune să lucreze cu indivizi și cu organizații internaționale pentru a promova interesele, valorile și țelurile unui stat, inclusiv problematica drepturilor și libertăților minorităților etnice și naționale.

Încercările de definire ale acestui concept au venit în special din literatura americană și anglo-saxonă și au fost diverse, fiind elaborate de mai muți cercetători din domeniul diplomației. Cu o istorie intensă destul de recentă, diplomația publică reprezintă un simbol al statelor democratice interconectate între care se crează cadre multilaterale de comunicare.

Diplomația publică este folosită în cadrul organizațiilor internaționale sau regionale și pentru a promova drepturile și libertățile minorităților. Atât UE , ONU cât și NATO și OSCE și-au dezvoltat pe parcursul timpului departamente sau divizii de Diplomație Publică care prin diverse instrumente promovează sau reglementează problematica minorităților. Diplomația publică poate fi un instrument deosebit de important în aplanarea conflictelor interetnice sau în dezvoltarea de relații de durată între diverse minorități etnice, naționale sau lingvistice.

Teme de studiu:

- 1. Realizați un eseu în care să analizați diferențele în ceea ce privește efectele diplomației formale, pe de o parte și diplomației publice pe de altă parte.**
- 2. Realizați un eseu în care să discutați impactul diplomației publice în problematica minorităților etnice, naționale sau lingvistice.**

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

OIPOSDRU

Universitatea Spiru Haret
București

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007- 2013. Investește în oameni!

✉ Str. Italiană, nr. 28, et.1, cam.6, București, sect. 2 @ europa2020@spiruharet.ro

☎ 021.455.1721

🌐 www.europa2020.spiruharet.ro

POSDRU/156/1.2/G/139490

BIBLIOGRAFIE FACULTATIVĂ

1. Comisia Europeană, *A glance at EU public diplomacy at work, The EU's 50th anniversary celebrations around the world* (Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2007)
2. Duke, Simon, *The European External Action Service and Public Diplomacy*, Discussion Papers in Diplomacy, nr 127, Netherlands Institute of International Relations Clingendael, Haga, 2013
3. **Gugeac Ion, Porcescu Sergiu**, "Diplomația publică-componentă indispensabilă a discursului extern în condițiile globalizării" în *Akadeos*, nr.1/martie 2010
4. **Hoffman David**, "Beyond Public Diplomacy," *Foreign Affairs* 81/2 (March/April 2002): 84
5. HumanRights.ch, <http://www.humanrights.ch/en/standards/europe/osce/high-commissioner/> accesat în Decembrie 2014
6. **Joseph Nye**, *Viitorul Puterii*, Iași, Polirom, 2012
7. **Melissen Jan**, *The new diplomacy*, Palgrave MacMillan, 2005
8. Michalski, A. *The EU as a Soft Power: the Force of Persuasion*, [in:] *The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations*, ed. J. Melissen, Palgrave MacMillan, London, 2007
9. **Ross Christopher** "Pillars of public diplomacy: grappling with international public opinion (Perspectives)", *Harvard International Review*, 2003, <http://www.harvardir.org/articles/1117/1/>
10. **Rugh William**, *The practice of public diplomacy*, Palgrave MacMillan, 2011.
11. Snow, Nancy, Taylor, Philip, *Routledge Handbook of Public Diplomacy*, Routledge, New York, 2009
12. UN Human Rights, *High Commissioner on National Minorities of The OSCE*, <http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuideMinorities9en.pdf> accesat în Decembrie 2014
13. Cateva cuvinte despre ce este diplomația publică, <http://www.cristiandiaconescu.com/2012/10/cateva-cuvinte-despre-ce-este-diplomatia-publica/>